

ශ්‍රී ලංකා ගණකාධිකරණ ශිල්පීය ආයතනය

අදියර III විභාගය - 2023 ජූලි

යෝජිත උත්තර

(301) මූල්‍ය වාර්තාකරණය (FAR)

ශ්‍රී ලංකා ගණකාධිකරණ ශිල්පීය ආයතනය
නො. 540 , පුජ්‍ය මුරුත්තෙට්ටුවේ ආනන්ද නාහිමි මාවත,
නාරාහේන්පිට, කොළඹ 05.
දුරකථන : 011-2-559 669

මෙය අධ්‍යාපන හා පුහුණු කිරීම් අංශයේ ප්‍රකාශනයකි

ශ්‍රී ලංකා ගණකාධිකරණ ශිල්පීය ආයතනය

අදියර III විභාගය - 2023 ජූලි

(301) මූල්‍ය වාර්තාකරණය

යෝජිත උත්තර

අනිවාර්ය ප්‍රශ්න 4
(මුළු ලකුණු 20)

A කොටස

පළමුවන ප්‍රශ්නය සඳහා යෝජිත පිළිතුරු :

පරිච්ඡේදය 01 - සංවිධාන ව්‍යුහය ගිණුම්කරණයේ ආචාරධර්මවල වැදගත්කම හා මූල්‍ය වාර්තාකරණය සඳහා වූ සංකල්පනාත්මක ආකෘතිමය රාමුව

(a) 01. අදාළ බව

මූල්‍ය තොරතුරු පරිශීලකයින්ට ප්‍රයෝජනවත් වීමට නම්, පරිශීලකයින් විසින් ගනු ලබන තීරණවල වෙනසක් කිරීමට ඔවුන්ට හැකියාව තිබිය යුතුය. මූල්‍ය තොරතුරුවල පුරෝකථන වටිනාකම සහ තහවුරු කිරීමේ අගය යන දෙකම ස්ථාපිත කළ විට අදාළත්වය සහතික කෙරේ.

02. විශ්වාසවන්ත නියෝජනය

සකස් කළ මූල්‍ය ප්‍රකාශන සම්පූර්ණ, මධ්‍යස්ථ සහ දෝෂ වලින් තොර නම් මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල විශ්වාසවන්ත නියෝජනය සහතික කෙරේ.

(ලකුණු 03)

(b) අඛණ්ඩ පැවැත්ම

ව්‍යාපාරයක් මූල්‍ය ප්‍රකාශන සකස් කරන්නේ නම් ව්‍යාපාරය පවත්නා ව්‍යාපාරයක් වශයෙන් දුරදක්නා අනාගත කාලයක් සඳහා අඛණ්ඩව මෙහෙයුම් කටයුතුවල යෙදෙන්නේ යැයි උපකල්පනය කරමිනි.

(ලකුණු 02)

(මුළු ලකුණු 05)

දෙවන ප්‍රශ්නය සඳහා යෝජිත පිළිතුරු :

පරිච්ඡේදය 01 - සංවිධාන ව්‍යුහය ගිණුම්කරණයේ ආචාර ධර්මවල වැදගත්කම හා මූල්‍ය වාර්තාකරණය සඳහා වූ සංකල්පනාත්මක ආකෘතිමය රාමුව

පහත සඳහන් දෙකෙන් ඕනෑම එකක් පැහැදිලි කිරීම සම්පූර්ණ ලකුණු ලබා ගැනීමට ඉඩ සලසයි

සංකලිත වාර්තාවක ප්‍රධාන මූලිකාංග

සංකලිත වාර්තාවක මූලික වශයෙන් එකිනෙකට සම්බන්ධ වූ සහ අන්‍යෝන්‍ය වශයෙන් බැහැර නොවන අන්තර්ගත අංග 8ක් ඇතුළත් වේ.

1 ව්‍යාපාර ආකෘතිය

ප්‍රධාන ක්ෂේත්‍ර

- ව්‍යාපාර සංවිධානයේ දැක්ම සහ මෙහෙවර
- සංවිධාන ව්‍යුහය , ව්‍යාපාරික ක්‍රියාකාරකම් සහ ක්‍රියාවලීන්
- ව්‍යාපාරයේ මූලික යෙදවුම් සහ ඒ මත ඇති වන නිමවුම් හා ප්‍රතිඵල
- උපායක්‍රමික ඉලක්ක, ප්‍රධාන අවදානම් සහ අවස්ථා
- සියළු ප්‍රාග්ධන වර්ග ආදායම්

විවිධ ව්‍යාපාර අංශ මත පදනම් වූ ව්‍යාපාර ආකෘති අතර සැලකිය යුතු වෙනසක් ඇති බැවින්, කොටස් වශයෙන් ඉදිරිපත් කිරීම ප්‍රයෝජනවත් වනු ඇත.

2 ආයතනික විශ්ලේෂණය හා බාහිර පරිසරය

ප්‍රධාන ක්ෂේත්‍ර

- හිමිකාරිත්වය සහ මෙහෙයුම් ව්‍යුහය
- ප්‍රධාන ක්‍රියාකාරකම් සහ වෙළෙඳපොළ
- වෙළෙඳපොළ ස්ථානගත කිරීම
- මූලික ප්‍රමාණාත්මක තොරතුරු (උදා - පිරිවැටුම, සේවක සංඛ්‍යාව)

බාහිර පරිසරය

- ප්‍රධාන ඇල්මැති පාර්ශවයන්ගේ නෛතික අවශ්‍යතා සහ ඇල්ම
- සාර්ව හා සුක්ෂම ආර්ථික තත්ත්වයන්
- තරඟකරුවන්ගේ සාපේක්ෂ ශක්තීන් සහ දුර්වලතා සහ පාරිභෝගික ඉල්ලුම වැනි වෙළෙඳපල බලවේග
- තාක්ෂණික වෙනස්කම් වල බලපෑම
- පාරිසරික අභියෝග
- සංවිධානය ක්‍රියාත්මක වන්නාවූ නෛතික සහ නියාමන පරිසරය
- රටතුළ දේශපාලන පරිසරය

3 ප්‍රාග්ධනය කළමනාකරණය / කාර්ය සාධනය කළමනාකරණය

ප්‍රධාන ක්ෂේත්‍ර

- ඉලක්ක , අවදානම් සහ අවස්ථාවන් සම්බන්ධ ප්‍රමාණාත්මක දර්ශන
- ව්‍යාපාරයේ වර්තමාන කාර්යසාධනය සහ බාහිර දැක්ම අතර ප්‍රාග්ධනය සහ සම්බන්ධය මත සංවිධානයේ බලපෑම් (ධනාත්මක සහ සෘණාත්මක යන දෙකම)
- ප්‍රධාන කාර්යසාධන දර්ශක (KPI)
- කාර්යසාධනය කෙරෙහි රෙගුලාසි සැලකිය යුතු බලපෑමක් ඇති කරන විශේෂ අවස්ථා

4 ඇල්මැති පාර්ශවයන් සමඟ සබඳතා

ප්‍රධාන ක්ෂේත්‍ර

- සංවිධානය එහි ඇල්මැති පාර්ශවයන් හඳුනා ගන්නා ආකාරය

- ඇල්මැති පාර්ශවයන් සමඟ අන්තර්ක්‍රියා කිරීමේ ක්‍රියාවලිය
- ඇල්මැති පාර්ශවයන්ගේ ප්‍රමාණාත්මක ගැටළු හඳුනා ගැනීම
- සංවිධානයේ ප්‍රතිඵල, සබඳතා සහ බාහිර දැක්ම තක්සේරු කිරීමට ඇල්මැති පාර්ශවයන් දායක වන ආකාරය.

5 උපාය මාර්ග සහ සම්පත් වෙන් කිරීම

ප්‍රධාන ක්ෂේත්‍ර

- ආයතනයෙහි කෙටිකාලීන , මධ්‍ය කාලීන හා දිගු කාලීන උපායමාර්ගික අරමුණු
- පුළුල් වෙළෙඳපොළෙහි ව්‍යාපාරය ස්ථානගත වී ඇති ආකාරය
- දීර්ඝකාලීන උපායමාර්ග වර්ථමාන ව්‍යාපාරික ආකෘතියට අදාළ වන ආකාරය
- සම්පත් වෙන් කිරීමේ සැලසුම
- කෙටිකාලීන , මධ්‍යකාලීන සහ දීර්ඝකාලීන වශයෙන් ඉලක්ක ප්‍රතිඵල මතින් ආකාරය සහ ව්‍යාපාර ඉලක්කයන්ගේ ප්‍රථිපල හඳුනා ගැනීම
- උපාය මාර්ග ඉලක්කයන්ට එරෙහි කාර්යසාධනය

6 බාහිර දැක්ම

ප්‍රධාන ක්ෂේත්‍ර

- බාහිර පරිසරය සම්බන්දයෙන් ආයතනයෙහි අපේක්ෂාවන්
- එය ආයතනයට බලපානු ලබන්නේ කෙසේද යන්න
- පැන නැගිය හැකි අවිනිශ්චිතතා සහ තීරණාත්මක / ඉතා වැදගත් අභියෝගයන්ට ප්‍රතිචාර දැක්වීමට ආයතනය වර්තමානයෙහි සූදානම් වී ඇති ආකාරය

7 පාලනය

ප්‍රධාන ක්ෂේත්‍ර

- ආයතනයේ නායකත්ව ව්‍යුහය
- ආයතනය විසින් අනුගමනය කරනු ලබන්නාවූ සාංගමික යහපාලනය පිලිබඳ අභිචාර්ය සහ ස්වේච්ඡා නීති සංග්‍රහය
- ආයතනය විසින් ක්‍රියාත්මක කරන්නාවූ සදාචාරාත්මක නීති පද්ධති
- උපාය මාර්ගික තීරණ ගැනීමට සහ සාංගමික යහපාලන නීති සංග්‍රහය සහ අනුගත කිරීමට සහ අධීක්ෂණය කිරීමට යොදාගනු ලබන්නා වූ විශේෂිත ක්‍රියාවලීන්

8 අවදානම් කළමණාකරණය සහ අභ්‍යන්තර පාලනය

ප්‍රධාන ක්ෂේත්‍ර

- අවදානම් සහ අවස්ථාවන් සම්බන්ධ නිශ්චිත මූලාශ්‍ර
- පැන නැගිය හැකි අවදානම් සහ අවස්ථා පිලිබඳ ආයතනයෙහි තක්සේරුව
- ප්‍රධාන අවදානම අවම කිරීම හෝ කළමණාකරණය කිරීම සඳහා අනුගමනය කරනු ලබන්නාවූ විශේෂිත පියවර
- අභ්‍යන්තර පාලනය, අභ්‍යන්තර පාලනයන්හි සඵලදායීතාවය සහ ඇල්මැති පාර්ශවයන්ගේ අවශ්‍යතා සුරක්ෂිත කිරීම පිලිබඳ අනාවරණය කිරීමට අධ්‍යක්ෂක මණ්ඩලයෙහි ඇති වගකීම වාර්ථා කිරීම

(ලකුණු 05)

තුන්වන ප්‍රශ්නය සඳහා යෝජිත පිළිතුරු :

පරිච්ඡේදය 02 - මූල්‍ය ප්‍රකාශන සකස් කිරීමේදී ශ්‍රී ලංකා ගිණුම්කරණ ප්‍රමිත වල නියාමන අවශ්‍යතා සහ යෙදීම් සහ අනාවරණය කිරීමේ අවශ්‍යතා

සේවාව	ගාස්තු වෙන් වෙන් වශයෙන් ගාස්තු	ගණනය කිරීම	SLFRS 15 අනුව මිල
පස් සාම්පල් පරීක්ෂාව	500,000	500,000/8,000,000*7,500,000	468,750
ව්‍යුහගත ඉංජිනේරු සේවා	2,500,000	2,500,000/8,000,000*7,500,000	2,343,750
මූලික ප්‍රමාණ	3,000,000	3,000,000/8,000,000*7,500,000	2,812,500
ඇස්තමේන්තු සැකසීමේ සේවා			
යාන්ත්‍රික විදුලි සහ ජලනල සේවා සඳහා	2,000,000	2,000,000/8,000,000*7,500,000	1,875,000
	8,000,000		7,500,000

(ලකුණු 05)

හතරවන ප්‍රශ්නය සඳහා යෝජිත පිළිතුරු :

පරිච්ඡේදය 02 - මූල්‍ය ප්‍රකාශන සකස් කිරීමේදී ශ්‍රී ලංකා ගිණුම්කරණ ප්‍රමිතවල නියාමන අවශ්‍යතා සහ යෙදීම් සහ අනාවරණය කිරීමේ අවශ්‍යතා

(a) වෙනත් විස්තීරණ ආදායම්වල සංරචක

පහත සඳහන් ඕනෑම සංරචක තුනක් සඳහන් කිරීමෙන් සම්පූර්ණ ලකුණු ලබා ගත හැක

- 1 ප්‍රත්‍යාගණන අතිරික්තයන්ගේ සිදු වන්නා වූ වෙනස්වීම්.
- 2 නිශ්චිත ප්‍රතිලාභ සැලසුම්වල ආයු ගණන ලාභ සහ අලාභ.
- 3 නිශ්චිත ප්‍රතිලාභ සැලසුම් නැවත මැනීම
- 4 විදේශ මෙහෙයුමක මූල්‍ය ප්‍රකාශන පරිවර්තනය කිරීමෙන් පැන නගින ලාභ හා අලාභ.
- 5 වෙනත් විස්තීරණ ආදායම් මගින් සාධාරණ අගය මනින මූල්‍ය වත්කම්වල ලාභ හා අලාභ.
- 6 මුදල් ප්‍රවාහ ඉදිරි රැකුම මගින් පැන නගින්නාවූ ලාභ හා අලාභ.
- 7 ලාභය හෝ අලාභය හරහා සාධාරණ වටිනාකමකින් තම් කරන ලද වගකීම්. (සාධාරණ වටිනාකමේ වෙනස් වීමේ ප්‍රමාණය වගකීම් ණය අවදානමේ වෙනස්වීම් වලට හේතු වේ)

(ලකුණු 03)

(b) කෙටිකාලීන සේවක ප්‍රතිලාභ

පහත සඳහන් ඕනෑම සංරචක දෙකක් සඳහන් කිරීමෙන් සම්පූර්ණ ලකුණු ලබා ගත හැක

- වැටුප් හා වේතන
- ගෙවීම් සහිත වාර්ෂික නිවාඩු
- ගෙවීම් සහිත අසනීප නිවාඩු
- ගෙවීම් සහිත මාතෘත්ව/පීතෘත්ව නිවාඩු
- ලාභ කොටස් ප්‍රසාද දීමනා
- මූල්‍ය නොවන ප්‍රතිලාභ (වෛද්‍ය ප්‍රතිකාර, කාර්, නොමිලේ/සහනාධාර භාණ්ඩ හෝ සේවා)
- නොමිලේ/සහනාධාර භාණ්ඩ හෝ සේවා

**(ලකුණු 02)
(මුළු ලකුණු 05)**

A කොටසෙහි අවසානය

පස්වන ප්‍රශ්නය සඳහා යෝජිත පිළිතුරු :

පරිච්ඡේදය 03 කොටස II - ප්‍රසිද්ධ කිරීම සඳහා වූ සීමිත වගකීමක් සහිත සමාගමක මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළියෙල කිරීම

සීමිත ලක් පෞද්ගලික සමාගම
2023/3/31 න් අවසන් වර්ෂය සඳහා
මුදල් ප්‍රවාහ ප්‍රකාශය

		Rs. 000
බදු පෙර ලාභය (1,015 -275)		740
+/- ගැලපුම්		
යන්ත්‍ර ඉවත් කිරීමේ ලාභය (W3)		(1,050)
ණය පොලී වියදම		275
පාරිතෝශිත වෙන් කිරීම්		900
ක්ෂය වීම් (W3)		3,700
		4,565
(-) පාරිතෝශිත ගෙවීම් (W5)		(650)
(-) බදු ගෙවීම් (W1)		(90)
		3,825
කාරක ප්‍රාග්ධන සංවලනය		
තොග වැඩි වීම	(2,000)	
වෙළඳ හා අනෙකුත් ලැබිය යුතු දෑ අඩුවීම	2,030	
වෙළඳ හා අනෙකුත් ගෙවිය යුතු දෑ වැඩි වීම	3,000	3,030
මෙහෙයුම් කටයුතු වලින් ජනනය වූ ශුද්ධ මුදල් ප්‍රවාහය		6,855
ආයෝජන ක්‍රියාකාරකම්		
උපකරණ ඉවත් කිරීම	2,750	
ඉඩම් මිල දී ගැනීම (W3)	(9,900)	
ආයෝජන ක්‍රියාකාරකම් වල යෙදවූ ශුද්ධ මුදල් ප්‍රවාහය		(7,150)
මූල්‍ය ක්‍රියාකාරකම්		
ගෙවූ ලාභාංශ (W2)	(100)	
ගෙවූ බැංකු ණය (W6)	(130)	
ගෙවූ ණය පොලිය (W4)	(75)	
ණය ලබා ගැනීම	1,500	
මූල්‍ය ක්‍රියාකාරකම් වල යෙදවූ ශුද්ධ මුදල් ප්‍රවාහය		1,195
කාලච්ඡේදය මුදල් හා මුදල් සමාන දෑ වල ශුද්ධ වෙනස් වීම		900
ආරම්භක මුදල් හා මුදල් සමාන දෑ		1,900
2023 මාර්තු 31 දිනට අවසන් මුදල් හා මුදල් සමාන දෑ		2,800

පෙර වැඩ

W1 – වර්ෂය සඳහා බදු වියදම

		ගෙවිය යුතු බදු	
මුදල්	90	ඉ/ගෙ/ ශේෂය	1,100
ප/ගෙ/ ශේෂය	1,300	බදු වියදම	290
	1,390		1,390

W2 - ලාභාංශ ගෙවීම්

		රඳවාගත් ඉපයුම්	
ලාභාංශ	100	ඉ/ගෙ/ ශේෂය	1,800
ප/ගෙ/ ශේෂය	2,150	බදු පසු ලාභය	450
	2,250		2,250

W3 – දේපල පිරියත උපකරණ ඉවත් කිරීම

		දේපල පිරියත හා උපකරණ	
ඉ/ගෙ/ ශේෂය	13,000	ඉවත් කිරීම් ගිණුම	2,900
මුදල්	9,900	ප/ගෙ/ ශේෂය	20,000
	22,900		22,900

		සමුච්චිත ක්ෂය	
ඉවත් කිරීම් ගිණුම	1,200	ඉ/ගෙ/ ශේෂය	7,000
ප/ගෙ/ ශේෂය	9,500	ක්ෂය	3,700
	10,700		10,700

		ඉවත් කිරීමේ ගිණුම	
උපකරණ	2,900	සමුච්චිත ක්ෂය	1,200
ලාභ/පාඩු	1,050	මුදල්	2,750
	3,950		3,950

W4 – පොලී වියදම

		උපචිත පොලිය	
මුදල්	75	ඉ/ගෙ/ ශේෂය	300
ප/ගෙ/ ශේෂය	500	පොලී වියදම	275
	575		575

W5 – පාරිතෝශිත වියදම්

පාරිතෝශිත වියදම් හර	900
පාරිතෝශිත වෙන් කිරීම් බැර	900

පාරිතෝශිත වෙන් කිරීම

මුදල්	650	ඉ/ගෙ/ ශේෂය	4,400
ප/ගෙ/ ශේෂය	4,650	පාරිතෝශිත වියදම්	900
	5,300		5,300

W6 – බැංකු ණය

		බැංකු ණය	
මුදල්	100	ඉ/ගෙ/ ශේෂය	12,100
ප/ගෙ/ ශේෂය	13,500	පොලී වියදම්	1,500
	13,600		13,600

(මුද්‍ර ලකුණු 10)

හයවන ප්‍රශ්නය සඳහා යෝජිත පිළිතුරු :

(a)

01. සුළු හා මධ්‍ය පරිමාණ ව්‍යාපාර සඳහා වන ශ්‍රී ලංකා ගිණුම්කරණ ප්‍රමිතයට අනුව තොග පිරිවැය හෝ ශුද්ධ උපලබ්ධි අගය යන දෙකෙන් අඩු අගයට මැනිය යුතුය. වාර්ෂාකරණ දිනට පසුව පිරිවැයට වඩා ශුද්ධ උපලබ්ධි අගය අඩු බවට හඳුනා ගැනීම මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල ගළපන සිදුවීමකි. එම නිසා තොග වාර්ෂාකරණ දිනට පිරිවැය හෝ ශුද්ධ උපලබ්ධි අගය යන දෙකෙන් අඩු අගයට වාර්ෂාකර එම අගයන් අතර වෙනස කාලච්ඡේදයේ වියදමක් ලෙස හඳුනා ගත යුතුය.

02. සුළු හා මධ්‍ය පරිමාණ ව්‍යාපාර සඳහා වන ශ්‍රී ලංකා ගිණුම්කරණ ප්‍රමිතයට අනුව ණය ගැනුම් පිරිවැය ප්‍රාග්ධනික කිරීමට අදාළ ප්‍රතිපාදනයන් ලබා දී නොමැත. එම නිසා ගොඩනැගිල්ල ඉදිකිරීමට ලබාගත් ණය මුදලට අදාළ පොලිය කාලච්ඡේදයේ වියදම ලෙස හඳුනා ගත යුතුය.

03. ක්ෂය ක්‍රමය හිතවන ශේෂ ක්‍රමයේ සිට සරල මාර්ග ක්‍රමය දක්වා මාරු වීම ගිණුම්කරණ ඇස්තමේන්තු වෙනසකි. මෙය අපේක්ෂිත පරිදි සකස් කළ යුතුය. එම නිසා (2022) අප්‍රේල් (1) දින සිට එදිනට පවතින ක්ෂය කල හැකි අගය ඉතිරි ඵලදායී ජීව කාලය පුරාවට සරල මාර්ග ක්‍රමයට බෙදාහැරිය යුතුය.

(ලකුණු 05)

(b) පරිච්ඡේදය 02 - මූල්‍ය ප්‍රකාශන සකස් කිරීමේදී ශ්‍රී ලංකා ගිණුම්කරණ ප්‍රමිතවල නියාමන අවශ්‍යතා සහ යෙදීමේ සහ අනාවරණය කිරීමේ අවශ්‍යතා

1. 2021/2022 වර්ෂය සඳහා වාර්ෂික ක්ෂය ප්‍රමාණය
 - = පිරිවැය - සුන්බුන් අගය / අපේක්ෂිත ඵලදායී ජීව කාලය
 - = 4,000,000 - 0 / 5
 - = 800,000

යන්ත්‍රයේ ප්‍රථම වර්ෂය සඳහා ක්ෂය ප්‍රමාණය රු. 800,000

2022/2023 වර්ෂය සඳහා ක්ෂය ප්‍රමාණය

$$= 3,200,000 - 0 / 8$$

$$= \underline{400,000}$$

මේ අනුව එලදායී ජීවකාල වෙනස ගිණුම්කරණ ඇස්තමේන්තු වෙනසක් වන අතර, එය සිදුකල වර්ෂයට සහ ඉන් ඉදිරියට අදාල වේ. මේ අනුව 2022/2023 වර්ෂය සඳහා වාර්ෂාකල යුතු ක්ෂය ප්‍රමාණය රු.400,000 දක්වා අඩු වේ.

2 මෙය ගිණුම්කරණ දෝෂයකි. එබැවින් එය නැවත සලකා බැලිය යුතුය. වැරදි නිවැරදි කළ යුතුය. පරිගණකයක් මිලදී ගැනීම ප්‍රාග්ධන වියදමක් වන අතර එය යන්ත්‍රයක් ලෙස ප්‍රාග්ධනීකරණය කළ යුතුය. එවිට 2023/03/31 වර්ෂය සඳහා අය කරන වියදම් රුපියල් ලක්ෂ තුනකින් (300,000) අඩු වේ. නමුත් පරිගණකයට අදාළව ක්ෂයවීම් 2023 මාර්තු මාසයේ වියදම් ලෙස සටහන් කළ යුතුය.

ඒ අනුව මාසයක ක්ෂයවීම් රු.6,250/- $(300,000/4 \times \frac{1}{2} = 6,250)$ ලබා දිය යුතුය.

(ලකුණු 05)
(මුළු ලකුණු 10)

හත්වන ප්‍රශ්නය සඳහා යෝජිත පිළිතුරු :

පරිච්ඡේදය 02 - මූල්‍ය ප්‍රකාශන සකස් කිරීමේදී ශ්‍රී ලංකා ගිණුම්කරණ ප්‍රමිතවල නියාමන අවශ්‍යතා සහ යෙදීමේ සහ අනාවරණය කිරීමේ අවශ්‍යතා

(a)

මෙය ඉදිකිරීම් කටයුතු සඳහා නිශ්චිතව ලබාගන්නා ලද ණය මුදලකි. එම නිසා ලබාගත් මුළු ණය මුදලේ පොළිය ප්‍රාග්ධනික කල හැකිය. ප්‍රාග්ධනික කිරීම ආරම්භ කල යුත්තේ වත්කම මත වියදම් දැරීම ආරම්භ කල පසුය. එම නිසා ප්‍රාග්ධනික කල හැක්කේ මාස 11 සඳහා වූ ණය ගැනුම් පිරිවැය පමණි.

ABC බැංකුව	40,000,000 * 16 % * 11/12	=	5,866,666.66
PQR බැංකුව	15,000,000 * 18 % * 11/12	=	2,475,000.00
		=	8,341,666.66
(අඩු කළා) - ආයෝජන ආදායම	1,100,000 * 11/12	=	(1,008,333.33)
	ප්‍රාග්ධනික කල හැකි අගය	=	<u>7,333,333.33</u>

විකල්ප පිළිතුර (පරීක්ෂකගේ පිළිතුර)

ණය පොලී:

ABC බැංකුව	= $40,000 \times \frac{16}{100} \times \frac{11}{12}$	=	5,867
PQR බැංකුව	= $15,000 \times \frac{18}{100} \times \frac{11}{12}$	=	<u>2,475</u> 8,342

$$\text{ණය ගැනුම් පිරිවැය ප්‍රාග්ධනීකරණ අනුපාතය} = \frac{8,342}{55,000} \times 100 = 15.17\%$$

$$\text{ණය ගැනුම් පිරිවැය} = 50,000 \times 15.17\% = \underline{7,583,636}$$

$$\text{ප්‍රාග්ධනීකරණය කළ යුතු ණය ගැනුම් පිරිවැය} = 7,583,636 - \left[1,100,000 \times \frac{11}{12} \right] = \underline{6,575,303}$$

(ලකුණු 06)

(b)

1. බැඳීමක් ඇති කරන සිද්ධියක්

ව්‍යාපාරය හට බැඳීම් නිදහස් කිරීමට තාක්ෂණික විකල්පයක් නොමැති වන ආකාරයෙන් අතීත සිදුවීම් ප්‍රතිඵලයක් සේ පැන නැගුණ ව්‍යාපාරය නෛතික හෝ සම්මුතීක බැඳීමකට ලක්කරන සිදුවීමකි.

2. ප්‍රතිපාදනයක්

කාලය හෝ ප්‍රමාණය පිලිබඳ අවිනිශ්චිතතාවයක් සහිත වගකීමකි.

(ලකුණු 04)

(මුළු ලකුණු 10)

B කොටසෙහි අවසානය

අටවන ප්‍රශ්නය සඳහා යෝජිත පිළිතුරු :

පරිච්ඡේදය 03 කොටස I - ප්‍රසිද්ධ කිරීමේ අරමුණ මත සීමිත සමාගමක මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළියෙල කිරීම

(a)

සීමා සහිත රිචඩ් පොදු සමාගම
2023/03/31 දිනෙන් අවසන් වසර සඳහා ලාභා ලාභ සහ වෙනත් විස්තීරණ ප්‍රකාශනය

	(රු.'000)
විකුණුම්	295,000
විකුණුම් පිරිවැය (134,000 + 800) (W - 6)	(134,800)
දළ ලාභය	160,200
වෙනත් ආදායම් (W - 5)	8,608
	168,808
අඩු කලා - වියදම්	
බෙදාහැරීමේ වියදම් (W - 3)	(32,000)
පරිපාලන වියදම් (W - 2)	(48,200)
මූල්‍ය වියදම් (W - 4)	(10,500)
බදු පෙර ලාභය	78,108
ආදායම් බදු (W - 8)	(6,250)
බදු පසු ලාභය	71,858
වෙනත් විස්තීරණ ආදායම්	5,000
මුළු විස්තීරණ ආදායම	76,858

(ලකුණු 10)

(b)

සීමා සහිත රිචඩ් පොදු සමාගම
2023/3/31 දිනට මූල්‍ය තත්ත්ව ප්‍රකාශය

	(රු.'000)	(රු.'000)
වත්කම්		
ජංගම නොවන වත්කම්		
දේපල පිරිසත සහ උපකරණ		143,800
ජංගම වත්කම්		
තොගය (47,000 - 800) (W - 6)	46,200	
වෙළෙඳ ලැබිය යුතු දෑ (16,500 + 800 - 692)	16,608	
ලැබිය යුතු ආදායම් බදු (W - 8)	2,900	
පෙර ගෙවුම් ගාස්තු	9,000	
මුදල් හා මුදල් සමාන දෑ	20,975	95,683
මුළු වත්කම්		<u>239,483</u>

හිමිකම් සහ වගකීම්		
ප්‍රකාශිත ප්‍රාග්ධනය	120,000	
ප්‍රත්‍යාගණන සංචිතය	5,000	
රඳවාගත් ඉපයුම්	91,358	216,358
ජංගම නොවන වගකීම්		
කල්බදු ණයහිමි (W - 1)	5,806	
පාරිතෝෂිකය සඳහා ප්‍රතිපාදන	9100	14,906
ජංගම වගකීම්		
වෙළෙඳ ගෙවිය යුතු දෑ	6,500	
කල්බදු ණයහිමි (W - 1)	1,219	
ගෙවිය යුතු විගණන ගාස්තු	500	8,219
මුළු හිමිකම සහ වගකීම්		<u>239,483</u>

(ලකුණු 08)

(c)

සීමා සහිත රිචඩ් පොදු සමාගම
2023/3/31 න් අවසන් වර්ෂය සඳහා ස්කන්ධය වෙනස් වීමේ ප්‍රකාශය

(රු.'000)

	ප්‍රකාශිත ප්‍රාග්ධනය	ප්‍රත්‍යාගණන සංචිත	රඳවාගත් ඉපයුම්	එකතුව
2022/4/1 ට ශේෂය	120,000	-	19,500	139,500
ඉඩම් ප්‍රත්‍යාගණනය	-	5,000		5,000
කාලච්ඡේදයේ ලාභය	-		71,858	71,858
2023/3/31 ට ශේෂය	120,000	5,000	91,358	216,358

(ලකුණු 03)

(d)

සටහන 04 - දේපල, පිරියත සහ උපකරණ වෙනස්වීම් දැක්වෙන සටහන

පිරිවැය / ප්‍රත්‍යාගණන මිල ඉඩම් යන්ත්‍ර මෝටර් රථ එකතුව

පිරිවැය / ප්‍රත්‍යාගණන	ඉඩම්	ගොඩනැගිලි	යන්ත්‍ර	මෝටර් රථ	වත්කම් භාවිතා කිරීමේ අයිතිය	එකතුව
පිරිවැය / ප්‍රත්‍යාගණන	70,000	45,000	44,000	17,000		176,000
ආරම්භක ශේෂය					15,000	15,000
එකතු කිරීම්				(7000)		(7,000)
ඉවත් කිරීම් / මාරු කිරීම්						
ප්‍රත්‍යාගණනය	5,000					5,000
2023.03.31 දිනට ශේෂය	75,000	45,000	44,000	10,000	15,000	189,000

සමුච්චිත ක්ෂය						
ආරම්භක ශේෂය		16,000	8,500	6,000		30,500
වර්ෂය සඳහා ක්ෂය		900	8,800	2,000	3000	14,700
ඉවත් කිරීම්						
ප්‍රත්‍යාගණන						
31.03.2023 දිනට	-	16,900	17,300	8,000	3,000	45,200
අවසන් ශේෂය						
ධාරණ අගය						143,800
31.03.2023						

(ලකුණු 04)

පෙර වැඩ -

W-01

වසර	ආරම්භක ශේෂය	පොළිය	වාරිකය	ප්‍රාග්ධනය	අවසාන ශේෂය
1	8,000,000	2,000,000	2,975,000	975,000	7,025,000
2	7,025,000	1,756,250	2,975,000	1,218,750	5,806,250
3	5,806,250	1,451,562	2,975,000	1,523,438	4,282,812
4	4,282,812	1,070,703	2,975,000	1,904,297	2,378,515
5	2,378,515	594,629	2,975,000	2,380,371	-

W 02 – පහත සඳහන් වියදම් අඩු කිරීමෙන් පසු බද්දට පෙර ලාභය ලැබේ.

ශේෂය (ශේෂ පිරික්සුමේ)	35,000
ක්ෂය - ගොඩනැගිලි	900
යන්ත්‍ර	8,800
විගණන ගාස්තු	500
වරිපනම් $\left[\frac{12,000 \times 3}{4} \right]$	<u>3,000</u>
	<u>48,200</u>

W 03 – බෙදාහැරීමේ වියදම්

ශේෂය (ශේෂ පිරික්සුමේ)	=	27,000
රට ක්ෂය	=	2,000
භාවිත අයිතිය ක්ෂය	=	<u>3,000</u>
	=	<u>32,000</u>

W 04 – මූල්‍ය වියදම්

ශේෂය (ශේෂ පිරික්සුමේ) = 8,500
 කල්බදු පොලී වියදම = 2,000
 = 10,500

W 04 – වෙනත් ආදායම්

ශේෂය (ශේෂ පිරික්සුමේ) = 7,100
 බදු පොලී = 800
 අඩමාණ ණය අධි වෙන්කිරීම් = 708
 = 8,608

W 06

පිරිවැය = 3,800
 ගුද්ධ උපලබ්ධි අගය (6,000 x 1,000 x 50%) = 3,000
 අධි තක්සෙරු වටිනාකම = 800

W – 07

අඩමාන ණය සඳහා ප්‍රතිපාදන		
ලා/ලා	708	ඉ/ගෙ/ ශේෂය 1,400
ප/ගෙ/ ශේෂය	692	
	<u>1,400</u>	<u>1,400</u>

W3- බදු වියදම

ආදායම් බදු		
මුදල්	12,400	ඉ/ගෙ/ ශේෂය 3,250
		ලා/ලා 6,250
		ප/ගෙ/ ශේෂය 2,900
	<u>12,400</u>	<u>12,400</u>

(මුද්‍ර ලකුණු 25)

නවවන ප්‍රශ්නය සඳහා යෝජිත පිළිතුරු :

පරිච්ඡේදය 04 - මූල්‍ය හා මූල්‍ය නොවන දත්ත හා තොරතුරු අර්ථ දැක්වීම

(A)

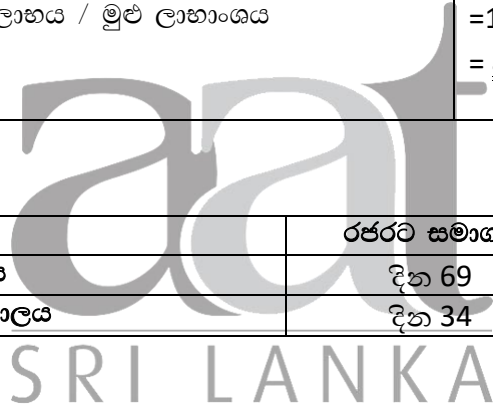
අනුපාතය	සූත්‍රය	2023
i) දළ ලාභ අනුපාතය	දළ ලාභය / විකුණුම් × 100	= 136,800/360,000 × 100 = <u>38%</u>
ii) ජංගම අනුපාතය	ජංගම වත්කම් / ජංගම වගකීම්	= 82,200/ 49,200 = <u>1.67</u>
iii) ක්ෂණික වත්කම් අනුපාතය	ක්ෂණික වත්කම්/ ජංගම වගකීම්	= (82,200 – 48,000) : 49,200 = <u>0.69 : 1</u>

iv) වෙළෙඳ ණය එකතු කිරීමේ කාලය	සාමාන්‍ය ණයගැති / ණයට විකුණුම් * 365	$= \frac{(27,000 + 26,000)}{2} \times 365$ $360,000 \times 80\%$ $= \underline{26,500} \times 365$ $288,000$ $= \mathbf{34 \text{ දින}}$
v) තොග රඳවා ගැනීමේ කාලය	සාමාන්‍ය තොගය / විකුණුම් පිරිවැය * 365	$= \frac{(48,000 + 40,000)}{2} \times 365$ $223,200$ $= \underline{44,000} \times 365$ $232,200$ $= \mathbf{69 \text{ දින}}$
vi) තෝලන අනුපාතය	ණය ප්‍රාග්ධණය / ස්කන්ධ ප්‍රාග්ධනය	$= 16,000 / 148,880$ $= \mathbf{10.75\%}$
vii) පොළී ආවරණ අනුපාතය	බදු පෙර ශුද්ධ ලාභය + පොලිය / පොලිය	$= (23,500 + 12,500) / 12,500$ $= \underline{36,000}$ $12,500$ $= \underline{\mathbf{වාර 2.88}}$
viii) ලාභාංශ ආවරණ අනුපාතය	බදු පසු ලාභය / මුළු ලාභාංශය	$= 18,095 / 3000$ $= \underline{\mathbf{වාර 6.03}}$

(ලකුණු 08)

(b) කාර්යක්ෂමතාවය

අනුපාතය	රජරට සමාගම	කර්මාන්තය
තොග රඳවාගැනීමේ කාලය	දින 69	දින 55
ණය ගැති එකතු කිරීමේ කාලය	දින 34	දින 30

තොග රඳවාගැනීමේ කාලය

තොගයක් අලෙවි කිරීමේදී තොගය ව්‍යාපාරය තුළ රැඳෙන කාලය කර්මාන්තයේදී දින 55 ක් වුවද රජරට සමාගමට ඒ සඳහා දින 69 ට ආසන්න කාලයක් ගනු ලබයි. රජරට සමාගම තොග අලෙවි කර ගැනීම සඳහා දක්වනු ලබන උනන්දුව අඩු බව මින් ගෙනහැර දක්වයි. තවද පාරිභෝගික අවශ්‍යතා සොයා නොබලා තොග මිලදී ගැනීම තුළ සෙමින් වලනය වන තොග පැවතීමද මෙයට හේතුවිය හැකිය. තොග කළමනාකරණය අතින් බලන කල සමාගම දුර්වල තත්ත්වයක සිටිනු ඇත.

ණය ගැති එකතු කිරීමේ කාලය

ණය එකතු කර ගැනීම සම්බන්ධයෙන් බලන විටදී සමාගම ඒ සඳහා කර්මාන්තයෙහි අනෙකුත් ආයතන වලට සාපේක්ෂව වැඩි කාලයක් ගනු ලබයි. කර්මාන්තයේ ණයගැතියෙකුගෙන් මුදල් අයකර ගැනීම සඳහා සාමාන්‍යයෙන් දින 30 ක් ගත කලද රජරට සමාගම ඒ සඳහා දින 34 ක් ගත කරනු ලබයි. ණයට විකිණීමේදී නුසුදුසු ණය අනුමත කිරීමක් හෝ ණය එකතු කර ගැනීමේ ක්‍රියාවලියෙහි අකාර්යක්ෂම බවත් පෙන්නුම් කරයි.

ද්‍රවශීලතාවය

අනුපාතය	රජරට සමාගම	කර්මාන්තය
ජංගම අනුපාතය	1.67	2
ක්ෂණික වත්කම් අනුපාතය	0.6	0.9

ජංගම අනුපාතය

කර්මාන්තයේ ජංගම අනුපාතය 2 ක් වන අතර රජරට සමාගමේ ජංගම අනුපාතය 1.67 කි. ඉන් අදහස් වන්නේ රජරට සමාගමට වඩා කර්මාන්තයේ අනෙකුත් ආයතන ජංගම වගකීම් වලට මුහුණ දීම සඳහා ජංගම වත්කම් පවත්වාගෙන යයි. ජංගම අනුපාතය අතින් බලන කල රජරට සමාගමේ ද්‍රවශීලතාවය දුර්වල තත්ත්වයක පවතී.

ක්ෂණික වත්කම් අනුපාතය

ක්ෂණික වත්කම් අනුපාතයෙන් අදහස් කරනුයේ ජංගම වගකීම් සඳහා මුහුණ දීමට ඇති ද්‍රවශීල ජංගම වත්කම් කොපමණ ප්‍රමාණයක් පවතින්නේද යන්නයි. එම අනුපාතය ගෙන බැලුවද රජරට සමාගම ජංගම වගකීම් 1 සඳහා ක්ෂණික වත්කම් 0.6 ක්ද කර්මාන්තය 0.9 ක්ද පවත්වාගෙන යන බවයි. ඒ අනුව ද්‍රවශීලතාවය අතින් රජරට සමාගම සිටිනුයේ දුර්වල තත්ත්වයකයි.

(ලකුණු 04)
(මුළු ලකුණු 12)

10 වන ප්‍රශ්නය සඳහා යෝජිත පිළිතුරු :

පරිච්ඡේදය 05 II කොටස - ඒකාබද්ධ මූල්‍ය ප්‍රකාශන

(a).

අත්පත් කරගැනීමේ කීර්තිනාමය

	රු.මිලියන
ආයෝජනය	500
+ පාලනය නොවන හිමිකමෙහි ධාරණ අගය	<u>140</u>
	640
අඩු කලා	
හඳුනා ගන්නා ලද ශුද්ධ වත්කම් වල සාධාරණ වටිනාකම	<u>(600)</u>
කීර්තිනාමය	<u>40</u>

(ලකුණු 03)

(b).

සීමා සහිත අමිතා පොදු සමාගම

2023/03/31 අවසන් වර්ෂය සඳහා ඒකාබද්ධ විස්තීරණ ආදායම් ප්‍රකාශය

	(රු.'000)
විකුණුම් (1,050,000+550,000-144,000)	1,456,000
විකුණුම් පිරිවැය (651,000+330,000-144,000+7,500)	(844,500)
දළ ලාභය	611,500

වෙනත් ආදායම්	
කළමනාකරණ ගාස්තු (24,000-24,000)	-
පොළී ආදායම (25,000 – 5,000)	20,000
මෝටර් රථ ඉවත් කිරීමෙන් ඇති වූ ලාභ (42,000+14,500-2,000)	54,500
	686,000
වියදම්	
බෙදාහැරීමේ වියදම් (109,000 + 79,000 – 400)	(187,600)
පරිපාලන වියදම් (135,000+95,000-24,000)	(206,000)
මූල්‍ය වියදම්(45,000+6,000-5,000)	(46,000)
බදු පෙර ලාභය	246,400
ආදායම් බදු	(20,900)
බදු පසු ලාභය	225,500
වෙනත් විස්තීරණ ආදායම්	30,000
මුළු විස්තීරණ ආදායම්	255,500

පෙර වැඩ

W1 - උපලබ්ධි නොවූ ලාභය = $45,000/120 \times 20$
= 7,500

W2 - රථය විකිණීමෙන් ලද උපලබ්ධි නොවූ ලාභය

විකුණුම් මිල = 10,000

ධාරණ අගය = (8,000)

ලාභය = 2,000

W3 - අධි ක්ෂය ප්‍රමාණය

සමීකා පොදු සමාගම කල ක්ෂය ප්‍රමාණය = 2,000 (10,000/5)

සමූහයට අනුව අවශ්‍ය ක්ෂය ප්‍රමාණය = (1,600) (8,000/5)

අධි ක්ෂය ප්‍රමාණය = 400

W4 - අන්තර් සමාගම් ගනුදෙනු

- අන්තර් සමාගම් විකුණුම් රු.144,000
- අන්තර් සමාගම් කළමනාකරණ ගාස්තු රු 2,000 * 12 = 24,000
- අන්තර් සමාගම් පොලිය රු.5,000

(කෙණු 10)

(මුද්‍ර ලකුණු 13)

C කොටසෙහි අවසානය

Notice:

These answers compiled and issued by the Education and Training Division of AAT Sri Lanka constitute part and parcel of study material for AAT students.

These should be understood as Suggested Answers to question set at AAT Examinations and should not be construed as the “Only” answers, or, for that matter even as “Model Answers”. The fundamental objective of this publication is to add completeness to its series of study texts, designs especially for the benefit of those students who are engaged in self-studies. These are intended to assist them with the exploration of the relevant subject matter and further enhance their understanding as well as stay relevant in the art of answering questions at examination level.

© 2021 by the Association of Accounting Technicians of Sri Lanka (AAT Sri Lanka). All rights reserved. No part of this document may be reproduced or transmitted in any form or by any means, electronic, mechanical, photocopying, recording or otherwise without prior written permission of the Association of Accounting Technicians of Sri Lanka (AAT Sri Lanka)